

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานีและเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้บริหาร โรงเรียนและครูในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 204 คน ซึ่งได้มาวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในเป็นแบบคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 50 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) สอบถามระดับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในด้วยแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเก็บด้วยตนเอง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) จัดประชุมสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์เนื้อหา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 โรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย

คือโรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรมาพัฒนาอย่างเป็นระบบ รองลงมา ครูไม่มีการนำข้อมูลจากการประเมินผลการใช้หลักสูตรมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาโรงเรียนไม่มีข้อมูลในด้านปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาบุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการ นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาคณะครูไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาโรงเรียนขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น รองลงมาครูไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อย่างทั่วถึง รองลงมาโรงเรียนไม่มีการประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาโรงเรียนไม่มีการเตรียมการจัดทำ/จัดหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานในระดับที่สูงขึ้นและโรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.2 โรงเรียนในอำเภอตานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้มีปัญหอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือครูไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบถึงปัญหาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาครูไม่มีการวิเคราะห์ อภิปรายผลเพื่อประมวลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนขาดข้อมูลในการศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รองลงมาครูไม่มีการนำผลการจัดการเรียนรู้มาใช้ปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาโรงเรียนไม่มีโครงการพาคณะครูไปศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดห้องเรียนห้องพิเศษต่าง ๆ ในโรงเรียนดีเด่นหรือมีชื่อเสียง รองลงมาโรงเรียนไม่มีการแจ้งผลการนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการนิเทศในโรงเรียนทราบ รองลงมาครูไม่มีการรายงานผลด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาครูไม่ได้รับการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้ และโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 โรงเรียนในอำเภอตานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาด้านสื่อและนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินผลด้านการใช้สื่อและนวัตกรรม รองลงมาโรงเรียนไม่มีการกำกับ ติดตามการใช้สื่อและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รองลงมาครูไม่มีการประเมินผลการสร้างสื่อและนวัตกรรมเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และครูไม่มีการรายงานผลการจัดทำสื่อและนวัตกรรมให้ผู้บริหาร

และผู้เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการจัดหา ผลิตสื่อและนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนขาดแคลนเอกสารตำราและคู่มือในการสร้างสื่อและนวัตกรรมให้ครูได้ศึกษา รองลงมาโรงเรียนไม่มีข้อมูลในด้านปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาครูไม่มีการวางแผนการใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาครูไม่มีการวางแผนการจัดหาวัสดุเพื่อนำไปใช้ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในการสร้างสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้จัดการเรียนรู้

1.4 โรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือครูไม่มีการตรวจคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้น รองลงมาครูไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ รองลงมาครูไม่มีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี รองลงมาครูไม่มีการจัดทำรายงานผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนขาดข้อมูลในการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร รองลงมาครูไม่มีการนำผลจากการประเมินในแบบ ปพ.ต่างๆ มาวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนไม่มีการส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รองลงมาโรงเรียนไม่มีการมอบหมายให้ครูศึกษาทำความเข้าใจระเบียบการวัดผลแล้วเสนอเป็นแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล รองลงมาโรงเรียนไม่มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และโรงเรียนไม่มีการประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบและสอดคล้องกับหลักสูตร

1.5 โรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีปัญหาด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือครูไม่มีความรู้และทักษะในการประเมินผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ รองลงมาโรงเรียนขาดข้อมูลในการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาของผู้เรียนไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รองลงมาครูไม่มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาของผู้เรียน รองลงมาคณะครูในโรงเรียนแต่ละระดับชั้นไม่ได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาครูไม่ได้รายงานผลการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาครูไม่มีการสำรวจข้อมูลรายบุคคลเพื่อทราบปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาโรงเรียน

ไม่ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียนรองลงมา โรงเรียนไม่ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน และโรงเรียนไม่ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย วิธีการ 2 ประการคือ 1) การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุมชี้แจงบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านการวัดและประเมินผลโดยเข้ารับการอบรม และเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียน 2) การพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำแผนการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลโดยกำหนดปฏิทินการดำเนินงานประกอบด้วย กิจกรรม เครื่องมือ งบประมาณและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารติดตามและสอบถามถึงปัญหาและอุปสรรคและร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา กำหนดเป็นนโยบายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล กำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.2 แนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิธีการ 2 ประการคือ 1) การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุมชี้แจงบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและนวัตกรรม ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านการจัดทำสื่อและนวัตกรรมโดยเข้ารับการอบรม / ศึกษาดูงาน / เชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ และจัดกิจกรรมสนับสนุนการใช้สื่อและนวัตกรรม เช่น ประกวดสื่อ 2) การพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำแผนการนิเทศด้านการจัดทำสื่อและนวัตกรรมโดยกำหนดปฏิทินการดำเนินงานประกอบด้วย กิจกรรม เครื่องมือ งบประมาณและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน จัดทำโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและนวัตกรรม กำหนดเป็นนโยบายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดสื่อและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและนวัตกรรม กำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินงานด้านการจัดทำสื่อและนวัตกรรมและรายงานผลการดำเนินงานโดยการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.3 แนวทางการดำเนินงานด้านสื่อและนวัตกรรม ประกอบด้วยวิธีการ 2 ประการคือ 1) การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุมชี้แจงบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ

หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยเข้ารับการอบรม / ศึกษาดูงาน / เชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ / ศึกษาต่อ

2) การพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จัดทำแผนการนิเทศด้านการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยกำหนดปฏิทินการดำเนินงานประกอบด้วย กิจกรรม เครื่องมือ งบประมาณและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนจัดทำโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ กำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้กำหนดเป็นนโยบายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักสูตรไปใช้ ดำเนินงานตามแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและรายงานผลการดำเนินงาน โดยกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.4 แนวทางการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วยวิธีการ 2 ประการคือ 1) การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุมชี้แจงบุคลากรในความสำเร็จในการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเชิญครูชำนาญการพิเศษแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงในเทคนิคการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง 2) การพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจปัญหา นิเทศการจัดการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการนิเทศและแจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทุกครั้งและรายงานผลการดำเนินงาน โดยกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.5 แนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยวิธีการ 2 ประการคือ 1) การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุมชี้แจงบุคลากรเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงที่โรงเรียนและส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาแก้ไขปัญหของผู้เรียน โดยจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าของครู 2) การพัฒนาการดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำแผนการนิเทศด้านการจัดทำสื่อและนวัตกรรมโดยกำหนดกิจกรรม ระยะเวลา ให้สอดคล้องกัน จัดทำโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น มีการประกวดผลงานด้านการวิจัยในชั้นเรียนช่วงปลายปีการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน กำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลจากการดำเนินงานด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นระบบสารสนเทศและรายงานผลการดำเนินงาน โดยการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จากการศึกษาค้นคว้าทั้ง 5 ด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวมมีปัญหาแต่ยังอยู่ในระดับที่น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการหลักสูตร ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจและนำแนวปฏิบัติในการนำหลักสูตรไปใช้ไม่ชัดเจน นอกจากนี้โรงเรียนยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการสนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพถึงแม้จะมีการอบรมแต่การนิเทศติดตามเป็นไปไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเหตุให้การใช้หลักสูตรยังมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลชยา เกตตะพันธ์ (2540) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลมีปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนคือ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ครูมีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดแคลนสื่อการสอนและชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเกินไป และยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ อ่วมอินจันทร์ (2540) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านงานพัฒนาบุคลากรให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการสอนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูและปัญหาในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ที่พบมากคือ บุคลากรขาดความรู้ในการนำวิจัยมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่สำรวจปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและนำข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของวิชัย ดิสสระ (2535 : 97-112) ได้กล่าวว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ คือ

การเตรียมครู บทบาทของผู้บริหารและการสอนของครู ซึ่งกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลดีนั้นจะต้องคำนึงถึงว่า การใช้หลักสูตรต้องมีการปรับปรุงตลอดเวลา ต้องให้ผู้ใช้หลักสูตรรู้จักสื่อต่าง ๆ ของหลักสูตร หากมีปัญหาต้อง มีการวางแผนแก้ปัญหา มีการสร้างแผนงานที่จะนำหลักสูตรไปใช้

1.2. ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมีปัญหาแต่ยังอยู่ในระดับที่น้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากการนิเทศติดตามในด้านการจัดการเรียนรู้มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี จันทร์พาหิรกิจ (2546) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานวิชาการโดยใช้การนิเทศภายในโรงเรียนจวบวิทยาลัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการนำการนิเทศภายในมาพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของครูอาจารย์ในโรงเรียนจวบวิทยาลัย มีการใช้ขั้นตอน การสังเกตการณ์สอน การตรวจแผนการสอน การตรวจสอบการสอนและการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนแก่ครู พบว่าได้รับผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพดีและสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทนา เต่าทอง (2542) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ต้องมีการประเมินความต้องการจำเป็น กำหนดสิ่งที่จะประเมิน วิธีการ เครื่องมือ ลงมือปฏิบัติ จัดทำแผนนิเทศให้สอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและจุดพัฒนาโรงเรียน มีการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ใช้การตรวจแผนการสอนเพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

1.3. ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ด้านสื่อและนวัตกรรม โดยรวมมีปัญหาแต่ยังอยู่ในระดับที่น้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมีการจัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอและครบถ้วนทุกวิชา มีการสำรวจความต้องการและมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิรักษ์ นาระตะ (2540) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนานิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษานพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดหาสื่อการสอนที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและแนะนำให้ครูใช้วัสดุท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของอนันต์ รุ่งประพันธ์ (2540 : 23) ได้กล่าวว่แนวทางการใช้สื่อและนวัตกรรมผู้บริหารต้องจัดหาและบริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอและครบถ้วนทุกวิชา มีการสำรวจความต้องการ วางแผน ส่งเสริมให้

ครูรู้จักจัดทำ รู้จักใช้ โดยการจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูและมีการติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ในอำเภอถานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวม มีปัญหาแต่ยังอยู่ในระดับที่น้อย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาทั้งนี้เนื่องมาจากครูยังมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมลชยา เกตตะพันธ์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับแนวคิดของกมล ภูประเสริฐ (2544 : 13) ได้กล่าวถึงการบริหารการประเมินผลควร ดำเนินการดังนี้ มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ มีการกำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ ในการประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้มีการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ มีการนำผลการ ประเมินไปใช้และรายงานผลการเรียนต่อผู้เกี่ยวข้องทราบ

1.5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ในอำเภอถานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมีปัญหา แต่ยังอยู่ในระดับที่น้อย ปัญหานี้มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็น อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทนา เต่าทอง (2542) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษา การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศต้อง มีการพัฒนางานนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การกำหนด ปัญหาและความต้องการ เพื่อนำข้อค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน ปัญหาใน การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน คือขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานและไม่มีเวลาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2547 : 4) ได้กล่าวว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหา พัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและเพิ่มพูนความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเสาะแสวงหาแนวทาง และวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและก่อประโยชน์สูงสุดกับ ผู้เรียน

2. แนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ในอำเภอถานสัก สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษายุทธยานี จากการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนทั้ง 5 ด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่ามีแนวทางการดำเนินงาน คือ การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดประชุมชี้แจง ให้ความรู้และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งถือว่าคนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาสิ่งต่างๆ ดังนั้นการดำเนินงานด้านหลักสูตรซึ่งเป็นหัวใจหลักในงานวิชาการจึงต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชา บุญสม (2542 : 15) ได้กล่าวว่าโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมครูโดยกระทำต่อเนื่องกันไปเพราะความก้าวหน้าทางวิทยาการเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ และในการดำเนินการนิเทศภายในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ดำเนินการโดยจัดทำแผนนิเทศ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีขั้นตอน สามารถกำกับติดตามได้สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 8) ได้กล่าวว่าหลักการนิเทศภายในโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตั้งแต่ การสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน มียุทธศาสตร์ในการวางแผน ระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานและระบบการเผยแพร่ขยายผล

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีแนวทางการดำเนินงานคือ การพัฒนาบุคลากร เนื่องจากครูขาดความรู้ จึงต้องสำรวจปัญหา ประชุมชี้แจง เพื่อให้มีความรู้และสามารถนำไปใช้ได้ อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ อ่วมอินจันทร์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่าในการพัฒนาบุคลากรต้องมีการสำรวจปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการสอนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ส่วนโรงเรียนต้องมีการดำเนินงานนิเทศภายในโดยการพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 52) ได้กล่าวว่าหลักการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามกระบวนการนิเทศ

2.3 ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่ามีแนวทางการดำเนินงานคือ การพัฒนาบุคลากรและ พัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงษ์ นิยมลักษณะ (2549) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าตะโก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ปฏิบัติตามแผน ติดตามและประเมินผล สรุปรายงานและกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2545 : 26) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียนจะให้

บรรลุผลและมีประสิทธิภาพต้อง พัฒนาคน พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่ามีแนวทางการดำเนินงานคือ การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการวัดและประเมินผล จะให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพนั้นบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้ มีทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบันลือ พลฤกษ์วันและวรรณพร ภิมย์รัตน์ (2535 : 34) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ มีทักษะและเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานและมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่ามีแนวทางการดำเนินงานคือ การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรต้องมีความรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546 :224-227) ได้กล่าวว่าการนิเทศจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกันไป มีการให้ความรู้ ความเข้าใจให้ทราบแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่กำหนด ให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ มีการติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน กำหนดแผนการปฏิบัติงานแล้ว ควรมีการนำแผนการปฏิบัติงานนั้นไปสู่การปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีจัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และฝึกทักษะในด้านสื่อและนวัตกรรม เพราะจากผลการวิจัยพบว่ายังมีบุคลากรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านสื่อและนวัตกรรม

1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อใช้ประกอบการนิเทศภายในโรงเรียน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน

1.4 คณะกรรมการนิเทศภายในของ โรงเรียน ควรมีการจัดทำสรุปลงและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการนำเสนอการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
ด้านงานวิชาการในอำเภอสามโก้ ในเชิงลึกรายด้าน โดยเฉพาะด้านสื่อและนวัตกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
ในอำเภอสามโก้ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนให้ครูผู้สอนเกิดความ
พึงพอใจในการนิเทศ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการนำผล
การประเมินมาตรฐานโรงเรียนที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน มาเพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน ก่อให้เกิด
คุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University